

Sygn. akt VI GC 1723/17 upr/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: stażysta Monika Kucharczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2018 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa:

M. D.

przeciwko:

R. M.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego R. M. na rzecz powoda M. D. kwotę 7 177,40 zł (siedem tysięcy sto siedemdziesiąt siedem złotych czterdzieści groszy) z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 sierpnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
- 2) oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- 3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 717,00 zł (dwa tysiące siedemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
- 4) przyznaje Kancelarii (...) Radcy Prawnego L. P. ze Skarbu Państwa kwotę 1 200,00 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną pozwanemu z urzędu, którą powiększyć o wartość podatku VAT w kwocie 276,00 zł (dwieście siedemdziesiąt sześć złotych).

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 1723/17/3

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 maja 2016 r. powód M. D. wystąpił przeciwko R. M. o zapłatę kwoty 8 064,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 7 177,40 zł od dnia 28 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty;
- 886,85 zł od dnia 14 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty

wraz z kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dostarczał stronie pozwanej artykuły w postaci napojów wraz z dystrybutorami i koniecznymi akcesoriami, z tytułu czego wystawił faktury VAT. Współpraca stron przebiegała w oparciu o umowę najmu i dostawy nr 48A z dnia 22 maja 2014 r. Pozwany nie uregulował należności w kwocie dochodzonej pozwem w związku z czym powód wystąpił na drogę postępowania sądowego.

W dniu 8 sierpnia 2016 r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Tychach Wydziale VI Gospodarczym wydał w sprawie o sygn. akt VI GNc 1410/16/5 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W przepisany terminie pozwany R. M. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwany zaprzeczył jakoby otrzymał towar objęty kopiami faktur VAT dołączonych do pozwu i stanowiących podstawę powództwa, jak również same faktury VAT. Pozwany podniósł ponadto zarzut przedawnienia roszczenia.

Postanowieniem z dnia 22 września 2017 r. Sąd utrzymał w mocy postanowienie referendarza o oddaleniu wniosku o zwolnienie od kosztów oraz ustanowił pozwanemu pełnomocnika z urzędu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarły umowę, na mocy której powód dostarczał stronie pozwanej artykuły w postaci napojów wraz z dystrybutorami i koniecznymi akcesoriami.

Bezsporne

Powód dostarczył pozwanemu towar i wystawił pozwanemu fakturę VAT, którą pozwany podpisał osobiście, jednakże jej nie zapłacił:

- nr 157/06/14 z dnia 27 czerwca 2014 r. na kwotę 7 177,40 zł z terminem płatności ustalonym na dzień 27 lipca 2014 r.

Dowód : faktura VAT nr (...) (k. 8-9).

Powyższe ustalenia poczynione zostały w oparciu o powołane dowody z dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne w całości. Należy podkreślić, że powołana dokumentacja przedstawia spójny obraz przebiegu wydarzeń, który jest prawdopodobny w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Żadna ze stron nie zakwestionowała ich treści ani autentyczności.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie stron albowiem dowód ten nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w świetle treści przedłożonych dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało częściowemu oddaleniu.

Należy na wstępie zauważyć, iż powód M. D. domagał się w niniejszej postępowaniu zasądzenia od pozwanego R. M. kwoty 8 064,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 7 177,40 zł od dnia 28 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty;

- 886,85 zł od dnia 14 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia oraz brak wykazania przez powoda faktu dostarczenia towaru i faktur.

Przedmiotem sporu w świetle przedstawionych w sprawie stanowisk stron był podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia oraz wykazania dostarczenia towaru i faktur.

Oceniając materiał dowody zgromadzony w sprawie Sąd uznał, że zawarta pomiędzy stronami umowa miała charakter umowy mieszanej łączącej w sobie umowę sprzedaży oraz umowę najmu pomimo powoływania się przez powoda w treści powództwa na umowę najmu-dostawy. W drodze umowy mieszanej strony kreują jeden stosunek zobowiązaniowy obejmujący kilka, a nawet wiele obowiązków świadczeń. Z tego też względu zarówno okoliczności wpływające na skuteczność umowy jak i zdarzenia odnoszące się do wynikającego z niej zobowiązania w sposób niejako naturalny dotyczą wszelkich skutków prawnych umowy, jeżeli nic innego nie wynika z przepisu szczególnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2006 r., II CSK 267/06, niepubl. LEX nr 445259). Należy przy tym wskazać, że ocena charakteru umowy zależy nie od jej nazwy, ale od rzeczywistej treści oraz celu i zgodnego zamiaru stron.

Zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

W myśl art. 659 § 1 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nie oznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Najem jest umową konsensualną, która dochodzi do skutku w wypadku złożenia zgodnych oświadczeń woli przez najemcę i wynajmującego. Nadto zgodnie z art. 669 § 1 k.c. najemca obowiązany jest uiszczać czynsz w terminie umówionym.

Zgodnie z art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Umowa sprzedaży i umowa najmu jest umową dwustronnie zobowiązującą. Skutkiem zawarcia umowy sprzedaży jest zobowiązanie się sprzedawcy do przeniesienia własności rzeczy lub prawa na kupującego oraz zobowiązanie się kupującego do zapłacenia sprzedawcy umówionej ceny. Świadczenie jednej strony jest więc odpowiednikiem świadczenia drugiej strony. Umowa najmu polega na umożliwieniu korzystania z rzeczy za wynagrodzeniem w postaci czynszu. W takim ujęciu umowa sprzedaży, jak i umowa najmu ma charakter umowy wzajemnej, w odniesieniu do której znajdują zastosowanie ogólne przepisy dotyczące zobowiązań wzajemnych (art. 487 i n.).

W zakresie podniesionego przez stronę zarzutu przedawnienia roszczenia należy wskazać, że z przedłożonych do akt dokumentów wynika, że faktury VAT nr (...) (k. 8-9), faktura VAT nr (...) (k. 20) wystawiono z tytułu dokonanej przez strony sprzedaży produktów, a jedynie niektóre pozycje dotyczą najmu określonych przedmiotów. Jeżeli w umowie mieszanej wyraźnie przeważa pewien rodzaj świadczenia, a jedynie świadczenia uboczne mają inny charakter za trafne należy uznać zastosowanie przepisów dotyczących umowy nazwanej głównego typu (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r., sygn. akt IV CSK 319/09, niepubl.). Tym samym wobec roszczeń dochodzonych przez powoda należy zastosować terminy przedawnienia przewidziane dla umowy sprzedaży.

Zgodnie z art. 554 k.c. roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży płodów rolnych i leśnych przedawniają się z upływem lat dwóch.

Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, że roszczenia powoda dotyczące dochodzenia należności wskazanych w fakturach VAT nr (...) (k. 8-9), faktura VAT nr (...) (k. 20) nie mogły ulec przedawnieniu. Roszczenia wynikające z tychże umów stały się bowiem wymagalne odpowiednio dnia 13 czerwca 2014 r. i 27 lipca 2014 r., a pozew został złożony przez powoda dnia 13 maja 2016 r. (data stempla pocztowego).

Pozwany podniósł również, że strona powodowa nie wykazała okoliczności dostarczenia towaru jak i samych faktur VAT.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Uwzględniając treść art. 6 k.c. trzeba stwierdzić, że do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1997 r., I PKN 375/97). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r. I CKU 45/96). Innymi słowy na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa. Zgodnie z art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie Sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (tak uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 415/99; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1999 r., II CKN 269/99; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00). Przepisy art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. wskazują, iż to na stronach ciąży obowiązek wykazywania swoich twierdzeń. Rola sądu w zakresie dowodzenia w postępowaniu cywilnym procesowym, sprowadza się – co do zasady – jedynie do oceny złożonego przez strony materiału dowodowego, o ile jest on dopuszczalny i zawnioskowany w należyтым terminie. Zaznaczyć należy, iż dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony (ani materialno-prawnym, ani procesowym), a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Nie istnieje zatem żadna możliwość egzekwowania od strony aktywności w sferze dowodowej – sąd nie może nakazać czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu. Jedynie od woli strony zależy, jakie dowody zostaną przez sąd przeprowadzone. Przeciwno stronie natomiast – co wynika z art. 6 k.c. – skierują się ujemne następstwa jej pasywnej postawy. Fakty nieudowodnione zostaną pominięte i nie wywołają skutków prawnych z nimi związanych, co ostatecznie może prowadzić do przegrania procesu.

W ocenie Sądu powód udowodnił wykonanie świadczenia wynikającego wyłącznie z faktury VAT nr (...) z dnia 27 czerwca 2014 r. (k. 8-9). Faktura ta została podpisana osobiście przez pozwanego R. M. i potwierdzona pieczęcią firmową. Złożenie podpisu na fakturze winno zatem być traktowane jako niewłaściwe uznanie długu. Uznanie niewłaściwe długu jest aktem wiedzy dłużnika. Według poglądów części autorów uznanie niewłaściwe w rzeczywistości stanowi przyznanie prawa. Taki charakter uznania niewłaściwego zaakceptował też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 7 grudnia 1957 r. (OSP i KA 1958, poz. 194) stwierdzając między innymi, że „uznanie niewłaściwe nie jest czynnością prawną, a jedynie przyznaniem obowiązku świadczenia wynikającego z innego źródła, a więc deklaracyjnym stwierdzeniem, że taki obowiązek istnieje i że dłużnik nie zamierza się uchylić od jego wypełnienia”. Przy czym uznanie długu (niewłaściwe ani nawet właściwe) nie stanowi samoistnego tytułu prawnego zobowiązania. Uznanie nigdy nie może być abstrakcyjne, oderwane od podłoża gospodarczego. Sam fakt uznania nie stanowi samoistnego zobowiązania o tyle, że gdy się okaże, iż zobowiązanie "uznane" w rzeczywistości nie istnieje, dłużnik nie może być zmuszony do świadczenia. Uznanie nie stoi więc na przeszkodzie wykazaniu, że zobowiązanie w ogóle nawet nie istniało i w związku z tym nie uniemożliwia zwalczania zasadności dochodzonego powództwem "uznanego" roszczenia. Uznanie długu ma natomiast znaczenie dowodowe w sferze procesu cywilnego, w tym sensie, że wierzyciel przedstawiający dowód uznania długu przez dłużnika nie musi wykazywać w inny sposób istnienia swej wierzytelności, natomiast to dłużnika obciąża wówczas powinność wykazania, że uznana wierzytelność w rzeczywistości nie istnieje, lub istnieje, ale w mniejszym wymiarze (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 listopada 2013 r., I ACA 783/13, LEX nr 1415942). Powód poprzez przedstawienie podpisanej przez pozwanego faktury wykazał zarówno

dostarczenie towaru tam wymienionego, jak i dostarczenie faktury pozwanemu do rąk własnych. Pozwany natomiast nie wykazał przedstawionym materiałem dowodowym, że wierzytelność dochodzona z tytułu w/wym., osobiście podpisanej faktury nie istnieje. Dowód z przesłuchania stron nie mógł sprostać zaprzeczeniu dowodowi, którym jest podpisany dokument, ponadto byłby przeprowadzony ponad osnowę dokumentu. Ponadto pozwany nie zaprzeczył temu dokumentowi, a jedynie podniósł zarzut niewykazania okoliczności przez powoda.

Odnośnie faktury nr (...) to powód pomimo zaprzeczenia przez pozwanego, nie wykazał istnienia wierzytelności dochodzonej z jej tytułu. Faktura ta nie została podpisana przez pozwanego, a powód nie przedłożył dowodu jej doręczenia i nie udowodnił okoliczności wykonania świadczenia z niej wynikającego, w szczególności nie przedłożył dokumentu W/Z. Tym samym słuszne okazały się w tym zakresie zarzuty strony pozwanej.

W świetle powyższego, Sąd uznał dochodzone przez powoda roszczenie za zasadne w części w związku z tym w punkcie 1 sentencji wyroku zasądono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7 177,40 zł (siedem tysięcy sto siedemdziesiąt siedem złotych czterdzieści groszy) z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 28 sierpnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c.

W punkcie 2 sentencji wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie (8 064,25 zł – 7 177,40 zł = 886,85).

Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. W związku z tym, że powód uległ pozwanej w 11% Sąd postanowił obciążyć kosztami postępowania stronę pozwaną, uznając, że powód uległ tylko w nieznaczonej części. Na koszty procesu powoda w sprawie złożyły się kwoty: 300 zł tytułem uiszczonych opłat sądowej, 17,00 zł tytułem uiszczonych opłat skarbowej od pełnomocnictwa, koszt zastępstwa procesowego strony powodowej ustalony zgodnie z §2 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r. ze zm.) w kwocie 2 400,00 zł, co daje łączną kwotę 2 717,00 zł, o czym orzeczono w punkcie 3 sentencji wyroku.

W punkcie 4 sentencji wyroku postanowiono przyznać pełnomocnikowi z urzędu po stronie przegrywającej wynagrodzenie według obowiązujących w dniu złożenia pozwu stawek oraz podwyższyć je o należny podatek od towarów i usług (tak też Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt III CZP 90/15, LEX nr 1928532).

SSR Jolanta Brzęk